

RYSZARD SMOŻEWSKI

Eksperyment

1 X — godz. 21.50

Ostatnia wojna wprowadziła do naszego języka szereg nowych słów, określeń. Zmieniła znaczenie wielu dawnych, niekiedy w sposób niezwykle dramatyczny. Np. królik doświadczalny. W czasie ostatniej wojny zaczęto tak nazywać ludzi, poddawanych w obozach koncentracyjnych najbardziej okrutnym eksperymentom „medycznym”. Hitlerowcy prowadzili te eksperymenty w Oświęcimiu, gdzie kierował nimi nieuchwytny i bezkarny do dziś doktor Mengele, a także — na szczególnie wielką skalę — w obozie kobiecym w Ravensbrück.

Przed niedawnym czasem opublikowano wspomnienia więźniarek Ravensbrück, którym udało się przetrwać te doświadczenia. Jest to najzupełniej wyjątkowy dokument zbrodni i ludzkiego

hartu, cierpienia i odwagi. Obnaża on całą istotę faszyzmu, ukazuje jego metody. Przypomina i ostrzega. Dopomina się o wciąż nie wymierzoną w pełni sprawiedliwość. „Eksperyment”, monodram w wykonaniu znanej aktorki HALINY GRYGLASZEWSKIEJ, przygotowany przez krakowski Teatr Rozmaitości, oparty jest na tych wspomnieniach. Aktorka przemawia w nim w imieniu całej grupy więźniarek, zarysowując osobowości i losy czterech kobiet. Zstępujemy wraz z nią w najniższe kręgi piekła faszyzmu, gdzie człowiek potrafił przecież zachować swoją godność, ocalić humanistyczne wartości.

B. B.

Programy

VII

RTV nr 40 29. IX - 5. X. 69